

Wymagania edukacyjne
Przedmiot główny – skrzypce
Pierwszy etap edukacyjny
Cykl sześcioletni

KLASA I

- Przyjąć prawidłową postawę i trzymać skrzypce pod brodą
- Rozluźniać ręce i szyję
- W sposób właściwy trzymać smyczek oraz równolegle w stosunku do podstawka prowadzić go
- Stosować jednostkowe ruchy smyczka, ruchy świadomie kierowane i rozmachowe
- Świadomie poprawiać intonację w wolnym tempie oraz poprawnie realizować rytm
- Realizować proste rytmy – wartości nut od całej nuty do szesnastki i pauzy odpowiadające
- Grać pizzicato lewą i prawą ręką
- Zastosować artykulację detache całym smyczkiem, środkiem smyczka, dolną połową smyczka i górną połową smyczka
- Grać świadomie z podziałem smyczka i smyczkowaniem naprzemiennym: c.sm., g.p.sm., d.p.sm.
- Zastosować artykulację martele, staccato i staccato pod łukiem do 4 nut
- Zastosować artykulację portato i legato do 4 dźwięków na jeden smyczek
- Swobodnie operować smyczkiem na całej jego długości
- Prawidłowo stosować ruchy wyrównawcze prawej ręki
- Prawidłowo sterować łokciem lewej ręki
- Stosować elementy techniki przygotowawczej obu rąk
- Świadomie poprawiać intonację w wolnym tempie
- Stosować dynamikę: p, mf, f, cresc., dim.
- Wykonać łatwe utwory z akompaniamentem fortepianu
- Grać z towarzyszeniem II skrzypiec
- Wykonać proste dwudźwięki z pustą struną oraz proste akordy łamane
- Próbować wykonać prostą melodię ze słuchu
- Czytać wykonywane utwory głosem
- Uczy się czytać nuty samodzielnie
- W jaki sposób obchodzić się z instrumentem, czyścić go
- Ile czasu poświęcić na pracę w domu i jak ją rozplanować
- Samodzielnie przygotować stanowisko do grania: ustawienie pulpitu, oświetlenia,
- Samodzielnie przygotować instrument z podpórką i smyczek do gry
- W jaki sposób opanować utwór pamięciowo
- Jak przygotować się do występu publicznego
- Jak należy zachowywać się na scenie
- Znać nazwy części składowych skrzypiec i smyczka
- Znać system nutowy i aplikaturę w I pozycji
- Znać gamy durowe krzyżkowe do 3 znaków przykluczowych w I pozycji
- Grać w tonacjach do 3 znaków przykluczowych w I pozycji
- Prawidłowo stosować różne układy palców w I pozycji
- Stosować łatwe wejścia do III pozycji na flażolety naturalne
- Grać z metronomem

Należy przerobić ok. 20 utworów, etiud i ćwiczeń oraz gamy do 3 znaków przykluczowych.

Uczniowie klasy I **nie grają** przesłuchania śródrocznego.

Na koniec roku – uczniowie biorą udział w koncercie dla klas pierwszych

KLASA II

- Samodzielnie korygować postawę i aparat gry
- Świadomie poprawiać intonację w tempie umiarkowanym
- Grać detache, martele, portato, staccato oraz legato i staccato pod łukiem do 8 nut
- Grać pewnie w I pozycji, stosować aplikaturę II i III pozycji, proste wejścia do V pozycji
- Grać w różnych rytmach ze świadomością stosowania podziału smyczka: ćwierćnuta z kropką i ósemka, ósemka i dwie szesnastki, rytm punktowany, triola, synkopa
- Stosować prawidłową akcentuację, grać zgodnie z pulsem
- Swobodnie operować smyczkiem na całej jego długości, także przy żabce i końcu
- Doskonalić technikę przygotowawczą prawej i lewej ręki
- Pracować nad kształtowaniem dźwięku i jego jakością
- Prawidłowo stosować ruchy wyrównawcze łokcia pr. ręki i sterowanie łokciem l. ręki
- Wykonywać utwory z pamięci
- Stosować dynamikę od pp do f oraz cieniowaną
- Grać z towarzyszeniem fortepianu oraz w duecie
- Grać proste dwudźwięki i akordy łamane trzy- i czterogłosowe, flażolety naturalne
- Wykonywać prawidłowo proste ozdobniki i znać ich zapis: przednutka krótka i długa, przednutka podwójna, mordent, łatwe tryle.
- Czytać nuty samodzielnie
- Uczyć się ruchów wibracyjnych i stosować wibrację na długich dźwiękach
- Próbować samodzielnie stroić instrument
- Jak należy systematycznie, samodzielnie pracować w domu
- W jaki sposób ćwiczyć i uczyć się utworu, aby opanować go na pamięć
- Jak przygotować się do występu publicznego
- Jak zachowywać się na scenie i w jaki sposób współpracować z akompaniatorem
- Jak pod względem estetyki, dobrać odpowiedni ubiór na egzamin i koncert
- Znać dobrze nazwy części składowych skrzypiec i smyczka, dbać o instrument
- Znać system nutowy i aplikaturę w I, II i III pozycji
- Znać gamy i pasaże durowe do 4 krzyżyków i 3 bemoli przy kluczu
- Grać w tonacjach do 4 znaków przykluczowych, prawidłowo czytać nuty ze znakami przy kluczu i przy nutach, stosować świadomie różne układy palców

Wymagania programowe dla klasy II

- Gamy i pasaże (z pamięci) do 3 znaków przykluczowych do III pozycji
- Etiudy o zróżnicowanych problemach technicznych i w pozycjach I-III (4-8)
- Utwory, koncert (głównie pierwsza część) z towarzyszeniem fortepianu (z pamięci)

Przesłuchanie śródroczne

- Gama i trójdźwięki detache i legato do III pozycji z pamięci
- Etiuda z pamięci
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci lub jedna część koncertu z pamięci

Egzamin promocyjny

- Gama i trójdźwięki detache i legato do III (V) pozycji i seksty- z pamięci
- Etiuda z pamięci
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci i jedna część koncertu z pamięci

KLASA III

- Przyjąć naturalną postawę podczas gry i świadomie korygować ją oraz aparat gry, intonację i rytm
- Grać w obrębie trzech pozycji – zmieniać pozycje rozpoczynając od różnych palców, detache i legato
- Stosować IV i V pozycję – łatwe wejścia i zastosowanie głównie na strunie E
- Stosować prawidłową wibrację w utworach kantylenowych i na dłuższych dźwiękach
- Swobodnie grać 8 nut legato i staccato pod łukiem i próbować legato i staccato pod łukiem z większą ilością nut
- Stosować poczwórne i podwójne detache, próbować sautille i spiccato
- Grać różne rytmy z prawidłowym podziałem smyczka: rytmy punktowane, sicilianowe
- Grać dwudźwięki z pustą struną, proste dwudźwięki dwoma palcami i ich następstwa
- Grać proste akordy trzy- i czterogłosowe łamane, akordy trzygłosowe jednobrzmiące
- Uwzględniać w grze dynamikę od pp do ff i cieniowaną
- Przygotować się do występu publicznego i opanować tremę
- Grać muzykę zespołową (w duecie lub trio skrzypcowym)
- Grać z prawidłową energetyką dostosowaną do charakteru utworu
- Grać a'vista proste utwory i ćwiczenia, samodzielnie czytać nuty
- Różnicować rodzaj wydobywanego dźwięku
- Pracować nad właściwą ekspresją i rozróżniać styl barokowy, klasyczny i romantyczny
- Grać ozdobniki: przednutki długie i krótkie, mordenty, tryle, obiegniki
- Grać z dość dużą biegłością obu rąk
- Jak ćwiczyć samodzielnie w domu
- Znać różne ćwiczenia danego problemu technicznego
- Znać gamy i pasaże durowe i molowe do 4 znaków przykluczowych, pracować nad równoległymi pochodami dwudźwięków: tercji i sekst
- Znać sposoby na opanowanie tremy estradowej (relaksacja, głębokie oddychanie, pozytywne nastawienie, właściwe przygotowanie techniczne itp.)

Wymagania programowe dla klasy III

- Gamy durowe i mollowe (z pamięci) do 3 znaków przykluczowych, z poz. I-V
- Etiudy o zróżnicowanych problemach technicznych (4-8)
- Dwa koncerty (głównie pierwsze części) lub inne formy cykliczne
- Utwory z towarzyszeniem fortepianu (2-4)

Przesłuchanie śródroczne

- Gama i dwa trójdźwięki z pozycjami, w artykulacjach – z pamięci
- Etiuda z pamięci
- Jedna część koncertu z pamięci
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci

Egzamin promocyjny

- Gama i 2-4 trójdźwięki z pozycjami I-V, w artykulacjach, tercje równoległe – z pamięci
- Etiuda z pamięci
- Jedna część koncertu z pamięci
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci

KLASA IV

- Przyjąć naturalną postawę i dość swobodnie posługiwać się prawidłowo ustawionym aparatem gry, prawidłowo operować smyczkiem
- Dość szybko reagować na fałszywy dźwięk
- Grać z prawidłową intonacją w pozycjach I-V, łatwe zastosowanie poz. VI i VII
- Grać z biegłością w poz. I-VII
- Rozróżniać sposoby smyczkowania i artykulacji, ich zapis i oznaczenia, umieć wykonać
- Umieć wykonać sautille i spiccato w prostych przebiegach melodycznych, także ze zmianą pozycji, z dobrą synchronizacją obu rąk
- Stosować lekkie smyczki unoszone, staccato volante
- Stosować w utworach wszystkie poznane artykulacje i techniki
- Rozumieć i stosować różne podstawowe określenia agogiczne: określenia temp i ich zmian
- Stosować wibrację w kantylenie i stosować krótką, impulsywną wibrację na krótszych dźwiękach, prawidłowo stosować zróżnicowaną artykulację, kształtowanie dźwięku i wibrację w zależności od charakteru utworu i epoki – od renesansu do współczesności
- Grać biegle utwory z zastosowaniem właściwej ekspresji, artykulacji, różnicowania dynamicznego
- Kształtować frazę muzyczną z elementami wirtuozerii
- Grać gamy w 1 oktawie na 1 strunie
- Grać dwudźwięki detache i legato, także ze zmianami pozycji, równoległe tercje, seksty, oktawy do III pozycji
- Grać flażolety naturalne i sztuczne flażolety sztuczne
- Grać biegle różnorodne ozdobniki, także tryl z dużą częstotliwością, równomiernie, brzmiaćco
- Znać oznaczenie i umieć wykonać tremolo i tremolando
- Prowadzić frazę stosując środki wyrazu: dynamikę, kształtowanie dźwięku, artykulację
- Czytać dobrze nuty a'vista
- W jaki sposób samodzielnie pracować nad problemami technicznymi w domu
- W jaki sposób opanować program pamięciowo uwzględniając własne predyspozycje, pamięć słuchową, wzrokową, ruchową, mieszaną.
- Jak zmieniać pozycję (w górę i w dół) różnymi palcami i sposobami
- Jak ćwiczyć dwudźwięki i zmiany pozycji
- Jak rozkładać impulsy w pochodach szesnastkowych wykonywanych legato
- Znać nazwy dźwięków we wszystkich poznanych tonacjach w pozycjach od I do VII
- Bez zarzutu opanować pamięciowo zadany program
- Jak przygotować się do występu publicznego i przed komisją egzaminacyjną, jak prezentować się na scenie
- Znać wymagania techniczno – repertuarowe, którym musi sprostać w danym semestrze, aby uzyskać pozytywną ocenę z instrumentu głównego
- Prawidłowo dbać o instrument i smyczek, konserwować go, samodzielnie nastroić skrzypce, naciągnąć strunę,
- Umieć zaplanować pracę nad programem w domu
- Umieć opanować tremę na scenie, zachować pewność podczas występu
- Grać gamy do 4 znaków w obrębie siedmiu pozycji
- Znać metody nauki utworu na pamięć

Wymagania programowe dla klasy IV

- Gamy durowe i molowe oraz pasaże i D7 do 4 znaków (z pamięci) w obrębie siedmiu pozycji, z różnymi artykulacjami, tercje, seksty i oktawy równoległe
- Etiudy o zróżnicowanych problemach technicznych, dwudźwiękowe, biegłościowe, ze zmianami pozycji (4-6)
- Dwa koncerty (głównie pierwsze części) lub inne formy cykliczne
- Utwory z towarzyszeniem fortepianu (2-4)
- Duet, trio lub kwartet

Przesłuchanie śródroczne – uczeń prezentuje część programu końcowego

- Gamy jednoimienne (dur i moll) i 4-5 trójdźwięków przez trzy oktawy z pamięci, dwudźwięki: tercje, seksty i oktawy równoległe do III - V pozycji z pamięci
- Etiuda z pozycjami z pamięci
- Dwie kontrastujące części sonaty lub sonatiny z fortepianem z nut
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci

Egzamin promocyjny uczeń prezentuje drugą część programu końcowego

- Etiuda z pozycjami z pamięci
- Część I lub III koncertu z pamięci
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci

Uwaga: obowiązkowo jedna etiuda dwudźwiękowa, druga z wybranym problemem technicznym.